

Riera del Tordell

Súria

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Vall de la riera del Tordell
Emplaçament Travessa el terme en direcció NE-SO

Coordenades:

Latitud: 41.839261900212
Longitud: 1.7724505417416
UTM Est (X): 398081
UTM Nord (Y): 4632658

Classificació

Número de fitxa 08274 - 114
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Té força pressió humana
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Agència de l'Aigua, Generalitat de Catalunya, Barcelona
Fitxes associades:
[Riu Cardener](#)
[Tordell](#)
Autoria de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA- J.M. Huélamo
Data de registre de la fitxa: dc., 02/02/2000 - 01:00
Autoria de la darrera revisió: Marta Lloret Blackburn-Antequem, S.L.
Data de la darrera revisió: dl., 11/10/2021 - 11:00

Descripció

La riera del Tordell segueix, aproximadament, el traçat de la falla del mateix nom. El sentit general del curs del torrent és NE-SO, amb els extrems N-S, el que li dona aspecte de "S". Marca el límit del terme municipal en el sector de Solivella fins el pont de Barquets, lloc per on penetra al municipi. Passa per sota Torroella i Garges, on l'erosió de la riera ha creat un important balç, des del que es té una bona visió sobre el pont de Gallifa, fet l'any 1913. Continua fins el mas Vilella, una mica més avall del qual ha gairebé destruït un forn de ceràmica, conegut com "els ulls del mussol", per la secció que ha quedat a la paret sobre la riera. Segueix pel barri del Joncarets (topònim provinent dels joncs de les riberes) i les Cases Noves fins arribar a la masia de Tordell, en una zona d'utilització de petites hortes, com les que es troben a la llera del Cardener. Un cop passada la carretera, el curs de la riera deriva cap el Sud fins trobar-se amb el Cardener. En aquesta zona, l'existència de la falla del Tordell fa que hi apareixi sal gema (GOMIS, s.d.). Aquesta proximitat a la superfície de la sal fa que siguin relativament freqüents els col·lapses o bòfies, consistents en un enfonsament sobtat d'una porció del terreny. S'ha declarat aquest lloc com a zona de protecció no explotable per a usos miners. La falla del Tordell es pot anar resseguint en diversos llocs de la riera, però en el mateix jardí de la Torreblanca, es pot veure amb molta claredat el pla de falla. A més, a la zona dels Tractets, sobre els Joncarets es el lloc on pot contemplar-se el pas dels glacis a la terrassa fluvial, amb la presència de blocs de hammada, alguns d'ells enfonsats en els guixos. Aquests es formen sobre les antigues terrasses fluvials, en règim desèrtic, creant unes capes de conglomerat. Al final de la riera hi ha un petit con de dejecció sobre el riu Cardener.

Història

La primera vegada que apareix el topònim en la documentació escrita és en un precepte de confirmació de bens que el monestir de Santa Maria de Ripoll tenia a Sant Cugat del Racó (Castelladral), datat el 24 d'agost del 938. S'esmenta allí, per límit d'aquesta parròquia la riera de Tordell (REGUANT, 1988). Cap a l'any 1855 el Sr. Quinquer, que era l'amo de les "hortes del Pla del Salí" va demanar a la comunitat de Regants autorització per aixecar un metre el nivell del rec gran en el tram proper a la desembocadura al riu. Se li va concedir la llicència que demanava i ell va construir un rec en sífó per sota la riera de Tordell que encara subsisteix i rega tota aquella zona (BREU HISTÒRIA, s.d.). L'any 1913 es va fer el pont que porta des de Torroella a Gallifa. Aquest va ser fet per l'arquitecte Magí Gallifa, fill del propietari del mas Bosc, segons consta en un bloc del pont. El 27 de gener de 1939 van entrar les tropes "nacionals" al poble. Els republicans, en marxar, van ensorrar tots els ponts dels voltants de Súria, entre ells el del Tordell. Presoners de guerra van reconstruir-los i el dia 28 de maig es va inaugurar el pont amb la presència del general Álvarez Arenas (REGUANT, 1997).

Bibliografia

BREU HISTÒRIA ... (s.d.) Breu història del regadiu a Súria, Text mecanografiat.

GOMIS, Cels (s.d.) Geografia General de Catalunya. Província de Barcelona CARRERAS I CANDI, F (Director). Barcelona, Albert Martín, editor

CASTELLANO, A.; MASSANA, I.; REGUANT, J. (1983) Súria. Km. 0, Súria.

REGUANT i AGUT, Josep (1988) "Súria", Història de les comarques de Catalunya. Bages". Volum II, pp. 475-502, Manresa, Edicions Parcir, Edicions selectes.

REGUANT i AGUT, Josep (1997) Súria. Història en imatges 1894-1975. Col·lecció "Fotografia històrica", núm. 4. Manresa: Angle Editorial, Centre d'Estudis del Bages.

